

บทที่ 5

การสรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียน และศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยกิจกรรมการสอนแบบผสมผสาน ในวิชาการบัญชีเบื้องต้น 2 ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 โรงเรียนบริหารธุรกิจวิทยาลัยสงขลา มีลำดับการดำเนินงานดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยกิจกรรมการสอนแบบผสมผสาน
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยกิจกรรมการสอนแบบผสมผสาน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยกิจกรรมการสอนแบบผสมผสาน

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยกิจกรรมการสอนแบบผสมผสาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยกิจกรรมการสอนแบบผสมผสาน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของสูงกว่าก่อนเรียน
3. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยกิจกรรมการสอนแบบผสมผสาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากขึ้นไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 (ปวช. 1) โรงเรียนบริหารธุรกิจวิทยา สงขลา อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา จำนวน 5 ห้อง รวม 146 คน โดยแต่ละห้องเรียนมีการ จัดนักศึกษาแบบคละ มีทั้งนักศึกษาที่มีผลการเรียนระดับเก่ง ปานกลาง และอ่อน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 โรงเรียนบริหารธุรกิจวิทยาสงขลา อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 5 ห้องเรียน โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยการจับฉลาก เลือกกลุ่มตัวอย่างมา 1 ห้องเรียน จำนวน 33 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยกิจกรรมการสอน แบบผสมผสาน เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี จำนวน 7 แผน รวม 18 ชั่วโมง ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญ หารัดชนีความสอดคล้องขององค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ (IOC) ได้ค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นข้อสอบปรนัย จำนวน 30 ข้อ มีค่า ความยากง่ายได้ค่าตั้งแต่ 0.20 - 0.80 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป และมีค่าความเชื่อมั่น ของข้อสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.91
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เป็นข้อสอบปรนัย จำนวน 30 ข้อ ได้หาค่าความยากง่ายได้ค่าตั้งแต่ 0.20 - 0.80 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป และมีค่าความ เชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.86
4. แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วน ประเมินค่า(Rating Scale) วัดระดับความพึงพอใจ 5 ระดับ โดยหารัดชนีความสอดคล้องระหว่าง ข้อคำถามและเป้าหมายของการประเมิน โดยใช้สูตร IOC ได้ค่าตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป ได้หาค่า ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.88

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยใช้กระบวนการแก้ปัญหา ด้วยกิจกรรมการสอนแบบผสมผสาน ได้ทำการสอนและทดสอบ ดังนี้

1.1 ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชี เบื้องต้น 2 เรื่องรายการปรับปรุงบัญชี และแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

1.2 ดำเนินการสอนตามแผนการเรียนรู้วิชาการบัญชีเบื้องต้น 2 เรื่องรายการปรับปรุงบัญชี โดยดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 7 แผน โดยทำการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 7 ครั้ง รวม 18 ชั่วโมง

1.3 ทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชี เบื้องต้น 2 เรื่องรายการปรับปรุงบัญชี และแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยใช้ฉบับเดียวกันกับการทดสอบก่อนเรียน

1.4 สอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยกิจกรรมการสอนแบบผสมผสานในวิชาบัญชีเบื้องต้น 2 เรื่องรายการปรับปรุงบัญชี เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีค่าสถิติดังต่อไปนี้

1. สถิติพื้นฐานได้แก่

1.1 หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

1.2 หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

2.1 เปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ t - test dependent

2.2 เปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ ด้วยการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ t - test dependent

2.3 หาค่าเฉลี่ยจากผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยกิจกรรมการสอนแบบผสมผสานในวิชาบัญชีเบื้องต้น 2 เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เปรียบเทียบกับเกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายความว่า	พึงพอใจมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายความว่า	พึงพอใจมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายความว่า	พึงพอใจปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายความว่า	พึงพอใจน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายความว่า	พึงพอใจน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. นักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยกิจกรรมการสอนแบบผสมผสาน มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยกิจกรรมการสอนแบบผสมผสาน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยกิจกรรมการสอนผสมผสาน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.64

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัย “การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยกิจกรรมการสอนแบบผสมผสานในวิชาบัญชีเบื้องต้น 2 เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และความพึงพอใจของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1” สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัย ที่พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการสอนโดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยกิจกรรมการสอนแบบผสมผสานในวิชาบัญชีเบื้องต้น 2 เรื่องรายการปรับปรุงบัญชี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตาม

ข้อสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะว่าผู้เรียนได้รับความรู้ตามลำดับขั้นตอนของกระบวนการแก้ปัญหาโดยนำกิจกรรมการสอนแบบผสมผสานในแต่ละขั้นตอนที่สนองความต้องการและวิธีการเรียนของนักศึกษาโดยแต่ละขั้นตอนของกระบวนการแก้ปัญหาได้คัดเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการแก้ปัญหา ได้ทำการคัดเลือกกิจกรรมการสอนที่เหมาะสมกับศักยภาพของนักศึกษาและสอดคล้องกับจุดประสงค์การสอนมาใช้ในแต่ละขั้นตอนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนากระบวนการคิดตามลำดับขั้นตอน โดยขั้นที่ 1 เป็นขั้นตอนของการวิเคราะห์ปัญหาและทำความเข้าใจโจทย์ ได้นำกิจกรรมการสอนแบบบรรยายและให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเองมาใช้เพราะเป็นขั้นที่นักศึกษาต้องอาศัยหลักการและทฤษฎีทางบัญชีมาใช้ในการวิเคราะห์และทำความเข้าใจปัญหาโจทย์ที่นำมาต้องการให้ทำอะไร สำหรับขั้นที่ 2 เป็นขั้นของการวางแผน การแก้ปัญหา และขั้นที่ 3 เป็นขั้นตอนของการดำเนินการแก้ปัญหา ได้นำกิจกรรมของกระบวนการกลุ่มและการระดมสมองเข้ามาใช้ เพื่อให้ให้นักศึกษาช่วยกันพิจารณาวิเคราะห์ แยกแยะข้อมูลของโจทย์ ว่าโจทย์ให้อะไรมาบ้าง เพื่อนำมาใช้สำหรับวางแผนแก้ปัญหา โดยนักศึกษาต้องนำทฤษฎีทางบัญชีและหลักคณิตศาสตร์จากขั้นที่ 1 นำมาดำเนินการแก้ปัญหา และขั้นตอนสุดท้าย ขั้นที่ 4 เป็นขั้นตอนของการตรวจสอบคำตอบ ได้นำกิจกรรมการสอน การอภิปรายและแผนที่ความคิดมาใช้เพื่อเป็นการตรวจสอบคำตอบของกลุ่มของตนเอง โดยให้นักศึกษาร่วมกันอภิปรายระหว่างกลุ่มย่อยและระหว่างเพื่อนร่วมห้อง เพื่อหาคำตอบที่ถูกต้องในรูปแบบของการบันทึกบัญชีและสรุปเป็นแผนที่ความคิดของกลุ่ม โดยมีครูให้คำชี้แนะและกระตุ้นให้นักศึกษาได้ร่วมกันคิดรวมนั้นวางแผนแก้ปัญหา กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ตลอดจนได้ลงมือแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ ส่งผลทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการเรียนสูงขึ้น และสามารถพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ยูพิน พิพิธกุล (2532 : 62) ที่กล่าวไว้ว่า วิธีการสอนนั้นมีหลากหลายวิธี แต่ไม่มีวิธีใดที่ดีที่สุด ผู้สอนต้องเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับเนื้อหา ระยะเวลา และทำให้เกิดการเรียนรู้ มีการพัฒนาความคิด ส่งเสริมให้นักเรียนมีอิสระในการแก้ปัญหาด้วยตัวเอง เช่นเดียวกับ พันทิพา อุทัยสุข และสิริวรรณ ศรีพหล (2529 : 161 - 166) ได้กล่าวว่า มีวิธีการสอนมากมายหลายวิธี แต่จะพบว่าวิธีการสอนแบบหนึ่งย่อมมีลักษณะเฉพาะตัวเอง มีการใช้ประโยชน์ได้เฉพาะอย่าง ดังนั้นการสอนบทเรียนบทหนึ่ง อาจต้องใช้การสอนมากกว่าหนึ่งวิธีการสอนขึ้นไป การสอนวิธีการเดียวอาจไม่ต้องการวัตถุประสงค์ของบทเรียน เนื้อหา หรือกลุ่มนักเรียน ซึ่งพิจารณาจากกลุ่มของนักเรียนในห้องแล้วการใช้วิธีการสอนวิธีเดียวไม่สนองความต้องการของนักเรียนเหล่านั้น ถ้าผู้สอนใช้วิธีการสอนหลาย ๆ วิธีผสมด้วยกัน ย่อมเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความสามารถ ความถนัดอย่างเต็มที่ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศรีสมัย สอดศรี (2546 :

54) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง โจทย์ปัญหาสมการเชิงเส้นสองตัวแปร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กระบวนการสร้างทักษะการแก้โจทย์ปัญหากับการสอนปกติ ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้กระบวนการสร้างทักษะการแก้โจทย์ปัญหามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่าผู้เรียนที่ได้รับการสอนปกติ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ถาวร ผาบสิมมา (2549 : 94) ได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะ กระบวนการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนจำนวนร้อยละ 82.35 ของนักเรียนทั้งหมดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไป และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ระพีพร พลเยี่ยมหาญ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเคมีโดยใช้ยุทธศาสตร์การสอนแบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่าเมื่อนำกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ยุทธศาสตร์การสอนแบบผสมผสานไปทดลอง นักเรียนมีความสามารถทางด้านการเรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และเจตคติทางวิทยาศาสตร์หลังการเรียนสูงขึ้น ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา แจมมณี (2545 : 27) ที่ได้กล่าวไว้ว่าการสอนให้ได้ผลดีนั้นควรจะต้องเริ่มที่หลักการและจัดกระบวนการสอนให้สอดคล้องกับหลักการ โดยอาศัยรูปแบบการสอน วิธีการสอน เทคนิคการสอนซึ่งมีอย่างหลากหลายเข้ามาช่วยให้กระบวนการสอนเกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

2. จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ได้รับการสอนโดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาคด้วยกิจกรรมการสอนแบบผสมผสาน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาคด้วยกิจกรรมการสอนผสมผสาน โดยเน้นให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ในหลักการด้วยตนเองอย่างเป็นขั้นตอน เน้นพัฒนากระบวนการคิดของนักศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดอย่างรอบคอบภายใต้หลักการที่เป็นเหตุผล มีการส่งเสริมให้นักศึกษาได้พัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ และยังสรุปในรูปแบบของแผนที่ความคิด ซึ่ง อรรถพรพรสิมา (2539 : 11) ได้กล่าวไว้ว่า การสอนกระบวนการคิด เป็นการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้ตระหนักถึงกระบวนการคิดของตนเองและบุคคลอื่น เพื่อให้เกิดทักษะการคิดและความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการคิดของตนเองในอดีต สิ่งที่จะต้องศึกษาเพิ่มเติมให้ได้แนวทางการแก้ปัญหาในอนาคต เป็นการสอนที่เน้นการวางแผนเกี่ยวกับการคิด การตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของความคิดของตน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทธาภรณ์ พิทักษ์ธรรม (2543 : 106) พบว่าความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ โดยใช้กิจกรรมสร้างแผนภูมิโน้ตส์กับการสอนตาม

คู่มือครู พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ โดยใช้กิจกรรมการสร้างแผนภูมิ มโนทัศน์ มีความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนมนัส สุดสิ้น (2543 : 20) ได้ศึกษาพบว่าความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ห้วงการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ประกอบการเขียนแผนผังมโนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ฉะนั้นแสดงว่า กระบวนการแก้ปัญหาโดยใช้กิจกรรมการสอนผสมผสานมีส่วนสำคัญในการพัฒนาความสามารถ การคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาตามลำดับขั้นตอน โดยขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัญหาและทำความเข้าใจ โจทย์ ได้นำกิจกรรมการสอนแบบบรรยายและให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการฟังข้อมูลและศึกษาข้อมูลด้วยตนเองและรู้จักใช้ความสามารถของตนเองในการหาความรู้ เพื่อนำความรู้มาวิเคราะห์ประเด็นปัญหาโจทย์ ร่วมกันคิดแยกแยะข้อมูล เพื่อนำไปวางแผนในการแก้ปัญหา ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนแก้ปัญหา ได้นำกิจกรรมของกระบวนการกลุ่มและการระดมสมองส่งเสริมให้ผู้เรียนร่วมกันทำงาน มีการวางแผนแก้ปัญหาอย่างเป็นลำดับ ขั้นตอน ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อนในกลุ่ม มีการทำงานกันเป็นทีม ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการแก้ปัญหา ได้นำกิจกรรมของกระบวนการกลุ่มและการระดมสมองส่งเสริมให้ผู้เรียนร่วมกันทำงาน ร่วมกันดำเนินการแก้ปัญหาโดยนำหลักการที่ได้ศึกษาในขั้นตอน ที่ 1 และ ขั้นตอนที่ 2 มาแก้ปัญหาโจทย์ และขั้นตอนที่ 4 การตรวจสอบคำตอบ ได้นำกิจกรรมการสอน การอภิปรายและแผนที่ความคิดมาใช้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำคำตอบของกลุ่มมาร่วมกัน อภิปรายระหว่างเพื่อนร่วมห้องเพื่อหาคำตอบที่ถูกต้องที่สุด และสรุปเป็นแผนที่ความคิดของกลุ่มตนเอง

3. จากผลการวิจัย ที่พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นต่อการใช้กระบวนการแก้ปัญหา ด้วยกิจกรรมการสอนผสมผสานใน วิชาบัญชีเบื้องต้น 2 เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิด วิเคราะห์ที่อยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ซึ่งเป็นไปตามข้อสมมติฐาน นักศึกษาได้มีส่วนร่วม ในการปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นการฝึก ให้นักศึกษาเกิดทักษะกระบวนการต่างๆ ให้เป็นไปตามขั้นตอน ทำให้นักศึกษาเพิ่มทักษะ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วางแผน และแก้ปัญหาต่างๆ หากคำตอบได้ด้วยตนเอง และนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิมล พงษ์पालิต (2541 : 89) ที่กล่าวว่า การเรียนการสอนด้วยวิธีการสอนแบบแก้ปัญหา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการคิดในการแก้ปัญหา มากกว่าที่จะสอนให้รู้คำตอบของปัญหา เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นพบรูปแบบหรือวิธีการ แก้ปัญหาต่างๆ ด้วยตนเอง กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล และมีการยอมรับฟัง ความคิดเห็น ของคนอื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฐมพร บุญดี (2545 : 73) เรื่องการสร้างแบบฝึกทักษะ

เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ พบว่า การสอนโดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะ เพื่อความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ เป็นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ มีอิสระในการแสดงความคิดเห็น แสวงหาความรู้ และตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจปัญหา คิดวางแผนดำเนินการแก้ปัญหาและตรวจสอบคำตอบได้ด้วยตนเอง จึงเป็นเหตุผลให้ผู้เรียนตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการแก้ปัญหาโจทย์อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ฐาปณี วิชัยรัมย์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหา เรื่อง เศษส่วน วิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้เทคนิคเรียนรู้ร่วมกันนักเรียนมีทักษะการแก้โจทย์ปัญหาหลังเรียนเพิ่มขึ้นและมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหาอยู่ในระดับมาก

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยกิจกรรมการสอนผสมผสาน เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สามารถทำให้นักศึกษาได้รู้จักคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาได้ตามลำดับขั้นตอนโดยแต่ละขั้นตอนได้นำกิจกรรมการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด โดยจะเน้นถึงความสำคัญของกระบวนการคิด เพื่อแก้โจทย์ปัญหาอย่างเป็นระบบ และมีลำดับขั้นตอนให้กับนักศึกษา เพราะกระบวนการแก้ปัญหาคือหัวใจสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ ความสามารถในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านการคิดอย่างเป็นกระบวนการ การมีเหตุผล การแก้ปัญหา ไม่ต้องอาศัยการท่องจำ ทำให้นักศึกษาวางแผนแก้ปัญหาในการทำงานตามลำดับขั้นตอน กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล และยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ๆ ตลอดจนได้ลงมือแก้ปัญหาด้วยตนเอง รู้จักช่วยตนเองในการเรียนรู้มากขึ้นและเพิ่มทักษะในการตัดสินใจแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ ส่งผลให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชีเบื้องต้น 2 เรื่องรายการปรับปรุงบัญชี และความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ซึ่งเป็นความสามารถการคิดขั้นต้นของผู้ที่เรียนวิชาบัญชีเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้ผลการประเมินความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักศึกษายู่ในระดับมากขึ้นไปทุกข้อ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ในการนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาคด้วยกิจกรรมการสอนผสมผสาน เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ผู้สอนควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการคิดวิเคราะห์ การสอนโดยใช้กระบวนการแก้ปัญหา และกิจกรรมการสอนแต่ละกิจกรรมก่อน ทั้งนี้เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดีและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. ในการนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยกิจกรรมการสอนผสมผสานในวิชาบัญชีเบื้องต้น 2 เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ผู้สอนต้องทำความเข้าใจกับนักศึกษาเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดการกิจกรรมเพื่อให้สามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง

3. ในการนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยกิจกรรมการสอนผสมผสานในวิชาบัญชีเบื้องต้น 2 เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ นักศึกษาต้องใช้ความคิดและความสามารถของตนเองตามศักยภาพ

4. การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยกิจกรรมการสอนแบบผสมผสานในวิชาบัญชีเบื้องต้น 2 เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ใช้เวลานานในแต่ละเรื่อง ผู้สอนสามารถปรับเวลาให้ยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม

5. ควรนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยกิจกรรมการสอนแบบผสมผสานในวิชาบัญชีเบื้องต้น 2 เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ไปปรับใช้ในการเรียนการสอนในรายวิชาอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและความสามารถในการคิด ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิจารณ์ญาณ หรือกระบวนการคิดอื่น ๆ

2. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ กับรายวิชาอื่น ๆ เช่น สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ เพื่อจะได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาให้เพิ่มขึ้น

3. ควรศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาโจทย์ ในระหว่างเพศ ระดับความสามารถ และสภาพสังคมเศรษฐกิจที่แตกต่างกันของผู้เรียน

4. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสร้างและพัฒนาสื่อ ชุดการสอน หรือบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อเสริมสร้างกระบวนการคิดแก้ปัญหาโจทย์บัญชีของผู้เรียน